

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie do psychodermatologii – Aleksandra Kobusiewicz, Anna Zalewska-Janowska	1
1.1. Definicja, rys historyczny, towarzystwa międzynarodowe, sytuacja krajowa	1
1.2. Klasyfikacja psychodermatoz	4
1.3. Bio-psycho-społeczny model opieki	8
2. Stres jako reakcja patofizjologiczna – Joanna Baranowska, Aleksandra Słodka, Anna Zalewska-Janowska	11
2.1. Definicja i rola stresu	11
2.2. Przebieg reakcji stresowej	13
2.3. Oś podwzgórze–przysadka mózgowa–nadnercza (HPA)	14
2.4. Hormony stresu	15
2.5. Wpływ stresu na organizm człowieka	16
2.6. Oddziaływanie stresu na układ immunologiczny	18
3. Psychoneuroimmunologia skóry – Aleksandra Słodka, Anna Zalewska-Janowska	21
3.1. Budowa i komórki skóry	21
3.2. Procesy zachodzące w skórze, funkcje skóry	25
3.3. Model NICE	26
3.4. Skórna tkanka neuronalna	27
3.5. Neuropeptydy skórne	28
3.6. Oddziaływanie stresu na skórę, skórna oś HPA	30
3.7. Zapalenie neurogenne w skórze	33
4. Psychodermatozy	37
4.1. Dermatozy wywoływane lub zaostrzane przez stres – Katarzyna Tomaszewska, Aneta Gruchała-Cisłak, Aleksandra Słodka, Anna Zalewska-Janowska	37
4.1.1. Trądzik zwyczajny	37

4.1.2.	Trądzik różowaty	41
4.1.3.	Łuszczyca	44
4.1.4.	Pokrzywka	48
4.1.5.	Wyprysk	51
4.1.6.	Atopowe zapalenie skóry	54
4.1.7.	Łojotokowe zapalenie skóry	61
4.1.8.	Świerzbiczka guzkowa	64
4.1.9.	Liszaj płaski	66
4.1.10.	Bielactwo	68
4.1.11.	Łysienie	70
4.2.	Pierwotne zaburzenia psychiczne ze zmianami skórnymi – <i>Katarzyna Tomaszewska, Aleksandra Kobusiewicz, Michał Korpecki, Aneta Gruchała-Cisłak, Anna Zalewska-Janowska</i>	78
4.2.1.	Dermatozy wywołane (samouszkodzenia)	78
4.2.2.	Zaburzenia obsesyjno-kompulsyjne	85
4.2.3.	Zaburzenia obrazu własnego ciała	89
4.2.4.	Psychogenne zespoły zaburzeń czucia – zespoły bólowe	95
4.2.5.	Psychogenne zespoły zaburzeń czucia – świąd psychogeny	98
4.2.6.	Zaburzenia psychiczne z objawami psychotycznymi mogącymi skupiać się wokół skóry	102
4.3.	Wtórne zaburzenia psychiczne u pacjentów z chorobami skóry – <i>Bartłomiej Tarkowski, Sylwia Jarosz, Anna Zalewska-Janowska</i>	107
4.3.1.	Zaburzenia depresyjne	107
4.3.2.	Zaburzenia lękowe	111
4.3.3.	Zaburzenia seksualne pacjentów dermatologicznych	115
5.	Ocena parametrów psychologicznych w dermatologii	121
5.1.	Test jako obiektywna metoda pomiaru – <i>Bartłomiej Tarkowski, Anna Zalewska-Janowska</i>	121
5.2.	Przegląd testów w psychodermatologii – <i>Aleksandra Kobusiewicz, Bartłomiej Tarkowski, Anna Zalewska-Janowska</i>	124
5.2.1.	Metody pomiaru jakości życia	124
5.2.2.	Metody pomiaru świądu	129
5.2.3.	Metody pomiaru stygmatyzacji	135
5.2.4.	Metody pomiaru zaburzeń obrazu własnego ciała	137
5.2.5.	Metody pomiaru zaburzeń depresyjnych i lękowych	140

6. Komunikacja pacjent–personel medyczny w psychodermatologii	
– Jarosław Dudek, Agata Bechtold, Anna Zalewska-Janowska	143
6.1. Wpływ komunikacji interpersonalnej na budowanie relacji i przebieg procesu leczenia	143
6.2. Najważniejsze narzędzia i techniki skutecznej komunikacji interpersonalnej	145
7. Dermatofarmakologia w psychodermatologii	
– Katarzyna Tomaszewska	151
7.1. Wprowadzenie	151
7.2. Główne grupy leków dermatologicznych stosowanych w psychodermatologii	153
7.2.1. Miejscowe glikokortykosteroidy	153
7.2.2. Miejscowe inhibitory kalcyneuryny	155
7.2.3. Leki przeciwhistaminowe	155
7.2.4. Leki biologiczne	156
7.2.5. Fototerapia i fotochemioterapia	157
8. Psychofarmakologia w psychodermatologii – Michał Korpecki, Julia Ławniczak, Dominik Strzelecki	159
8.1. Wprowadzenie	159
8.2. Ogólne zasady psychofarmakoterapii	159
8.3. Omówienie grup leków psychiatrycznych stosowanych w psychodermatologii	161
8.3.1. Leki przeciwdepresyjne (LPD)	161
8.3.2. Leki przeciwpsychotyczne (LPP)	164
8.3.3. Leki przeciwlękowe (anksjolityczne)	167
8.4. Postępowanie w przewlekłym lęku	170
8.5. Dermatologiczne powikłania psychofarmakoterapii	170
8.6. Psychiatryczne powikłania leczenia dermatologicznego	171
8.7. Podsumowanie	172
9. Interwencje psychologiczne/psychoterapia w psychodermatologii	
– Sylwia Jarosz, Bartłomiej Tarkowski, Anna Zalewska-Janowska	175
9.1. Psycholog–psychiatra–psychoterapeuta	175
9.1.1. Nurty terapeutyczne	176
9.2. Metody wspomagające kontakt z pacjentem – aktywne słuchanie ..	178
9.3. Dialog motywujący	180

10. Higiena psychospołeczna dla pacjentów i przedstawicieli personelu medycznego – Agata Bechtold, Sylwia Jarosz, Jarosław Dudek, Bartłomiej Tarkowski, Anna Zalewska-Janowska	185
10.1. Elementy medycyny stylu życia	185
10.2. Edukacja w psychodermatologii	187
10.2.1. Zakres przekazywanych informacji	188
10.2.2. Metody przekazywania informacji	189
10.3. Samoopieka w psychodermatologii	191
10.4. Zespół wypalenia zawodowego i metody zapobiegania	193
10.5. Strategie radzenia sobie ze stresem i <i>mindfulness</i> (uwaga)	196
Skorowidz	199